

Dobór naczynia zbiorczego wg wytycznych normy PN-EN-12828

Nazwa inwestycji: PRZEBUDOWA CZĘŚCI POMIESZCZEŃ W BUDYNKU SZKOŁY
Opracował: mgr inż. Leszek Konopka
Data opracowania: 28.06.2024 14:25

Parametry do doboru naczynia zbiorczego:

1) $T_{\max}$ - maksymalna temperatura czynnika w systemie [°C]:	85 °C
2) $T_{\min}$ - minimalna temperatura czynnika w systemie [°C]:	10 °C
3) T_u - temperatura czynnika w momencie ustawienia naczynia [°C]:	10 °C
4) Rodzaj czynnika w systemie:	woda
5) Pojemność zładu instalacji [m ³]:	0,264 m ³
6) H_{ST} - wysokość statyczna instalacji [m]:	3 m
7) PSV - ciśnienie otwarcia zaworu bezpieczeństwa [bar]:	3,0 bar

Wymagana minimalna objętość naczynia zbiorczego:

$$V_{\exp, \min} \geq (V_e + V_{WR} + 5^*) \cdot \frac{p_e + 1}{p_e - p_0} \quad [\text{dm}^3]$$

gdzie:

- $V_{\exp, \min}$ - minimalna wymagana sumaryczna objętość naczyń zbiorczych [dm³],
 V_e - objętość czynnika wynikająca z jego rozszerzalności termicznej [dm³],
 V_{WR} - objętość czynnika traktowana jako rezerwa eksploatacyjna [dm³],
 p_e - ciśnienie końcowe instalacji (robocze dla $T_{\max}$) [bar],
 p_0 - ciśnienie wstępne w naczyniu (po stronie poduszki gazowej) [bar],
 5^* - dodatkowa objętość wynikająca z obecności odgazowywacza próżniowego Vento [dm³]

1. Określenie objętości czynnika wynikającej z jego rozszerzalności termicznej.

$$V_e = e \cdot V_a \quad [\text{dm}^3]$$

gdzie:

- V_e - objętość czynnika wynikająca z jego rozszerzalności termicznej [dm³],
 e - współczynnik rozszerzalności termicznej czynnika,
 V_a - pojemność zładu instalacji [dm³]

Dane:

$V_a = 264$ [dm³]
 $e = 0,0321$ dla: $T_{\max} = 85$ °C

$T_{\min} = 10\text{ }^{\circ}\text{C}$

Wynik:

 $V_e = 8,5\text{ dm}^3$

rodzaj czynnika: woda

2. Określenie objętości czynnika traktowanej jako rezerwa eksploatacyjna.

$$V_{WR} = e_u \cdot V_a \quad [\text{dm}^3] \quad \text{nie mniej niż 3l}$$

gdzie:

 V_{WR} - objętość czynnika traktowana jako rezerwa eksploatacyjna [dm^3], e_u - ubytki eksploatacyjne czynnika [%], (min. 0,5 %) V_a - pojemność zładu instalacji [dm^3]

Dane:

$$V_a = 264 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$e_u = 0,5 \text{ [%]}$$

Wynik:

$$V_{WR} = 3,0 \text{ dm}^3$$

3. Określenie ciśnienia wstępnego - po stronie poduszki gazowej.

$$p_o = \frac{H_{ST}}{10} + p_D + 0,3 \quad [\text{bar}]$$

gdzie:

 p_o - wartość ciśnienia wstępnego - po stronie poduszki gazowej [bar], H_{ST} - wysokość statyczna instalacji [m], p_D - ciśnienie pary wodnej (dla $T_{\max} > 100^\circ\text{C}$) [bar],

Dane:

$$H_{ST} = 3 \text{ [m]}$$

$$p_D = 0 \text{ [bar]}$$

$$\text{dla: } T_{\max} = 85 \text{ }^\circ\text{C}$$

Wynik:

rodzaj czynnika: woda

$$p_o = 0,6 \text{ bar}$$

4. Określenie ciśnienia końcowego instalacji - (robocze dla $T_{\max}$).

$$p_e = PSV - ASV \quad [\text{bar}]$$

gdzie:

 p_e - ciśnienie końcowe instalacji (robocze dla $T_{\max}$) [bar],

PSV - ciśnienie otwarcia zaworu bezpieczeństwa [bar],

ASV - rezerwa wynikająca z histerezy zaworu bezpieczeństwa [bar]

Dane:

$$PSV = 3,0 \text{ [bar]}$$

Wynik:

ASV=	0,5 [bar]
p_e =	2,5 bar

5. Określenie współczynnika ciśnieniowego dla naczynia zbiorczego.

$$D_f = \frac{p_e + 1}{p_e - p_0}$$

gdzie:

D_f - współczynnik ciśnieniowy określający stopień wykorzystania naczynia,

p_e - ciśnienie końcowe instalacji (robocze dla T_{max}) [bar],

p_0 - wartość ciśnienia wstępnego - po stronie poduszki gazowej [bar]

Dane:

$p_e = 2,5$ [bar]

$p_0 = 0,6$ [bar]

Wynik:

$D_f = 1,84$

6. Określenie wymaganej minimalnej objętości naczynia zbiorczego.

Dane:

$V_e = 8,5$ [dm³]

$V_{WR} = 3,0$ [dm³]

$p_e = 2,5$ [bar]

$p_0 = 0,6$ [bar]

Wynik:

$V_{exp,min} \geq 21,1 \text{ dm}^3$

Na podstawie wykonanych obliczeń dobiera się naczynia zbiorcze w następującej ilości:

Statico SD 25.10

w ilości:

1 szt.

Dobre naczynia spełniają wymagania normy PN-EN-12828

Dobrano naczynia zbiorcze marki PNEUMATEX typu: Statico SD 25.10 w ilości: 1
o sumarycznej pojemności: 25 dm³

7. Sprawdzenie warunku poprawności doboru:

$$V_{nom} \geq V_{exp, min}$$

gdzie:

$V_{exp,min}$ - minimalna wymagana sumaryczna objętość naczyń zbiorczych [dm³],

V_{nom} - sumaryczna objętość dobranych naczyń wzbiorniczych [dm³]

Dane:

$$V_{\text{exp,min}} = 21,1 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$V_{\text{nom}} = 25 \text{ [dm}^3\text{]}$$

V_{nom} większe od $V_{\text{exp,min}}$

Dobrane naczynia spełniają wymagania normy PN-EN-12828

8. Wyznaczenie wymaganej średnicy wewnętrznej rury wzbiorczej:

$$d_{rw} = 0,7 \cdot \sqrt{V_e} \quad [\text{mm}]$$

gdzie:

d_{rw} - wymagana średnica wewnętrzna rury wzbiorczej [mm],

V_e - objętość czynnika wynikająca z jego rozszerzalności termicznej [dm³],

Dane:

$$V_e = 8,5 \text{ [dm}^3\text{]}$$

Wynik:

$$d_{rw} = 20 \text{ mm}$$

9. Parametry techniczne dobranych naczyń wzbiorczych:

Dobrano:

Statico SD 25.10	w ilości:	1 szt.
	o pojemności nominalnej jednego naczynia:	25 litrów
	o ciśnieniu nominalnym PN:	10 bar
	o nr artykułu:	7103003
	o wadze operacyjnej pojedynczego naczynia:	33 kg
	(naczynie w 100% pełne)	

10. Wyznaczenie minimalnej wartości ciśnienia napełniania instalacji:

Stopień napełnienia naczynia dla p_e :   54,3%

Rezerwa objętości w dobranym naczyniu: w %:   18,3%

Minimalne ciśnienie napełniania:

$$p_{a \min} \geq \frac{V_{\text{nom}} \cdot (p_0 + 1)}{V_{\text{nom}} - V_{WR}} - 1 \quad [\text{bar}]$$

gdzie:

$p_{a \min}$ - minimalne ciśnienie napełniania [bar],

p_0 - wartość ciśnienia wstępnego - po stronie poduszki gazowej [bar]

V_{nom} - sumaryczna objętość dobranych naczyń wzbiorniczych [dm³]

V_{WR} - rezerwa eksploatacyjna w dobranych naczyniach [dm³]

Dane:

$$V_{nom} = 25,0 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$V_{WR} = 3,0 \text{ [dm}^3\text{]}$$

$$p_0 = 0,6 \text{ [bar]}$$

Wynik:

$$p_{a \min} \geq 0,82 \text{ bar}$$

11. Wyznaczenie optymalnej wartości ciśnienia napełniania p_a :

$$V_{WR} = V_{nom} - \frac{V_{nom} \cdot (p_0 + 1)}{p_a + 1} \quad [\text{dm}^3]$$

Dane:

$$V_{nom} = 25,0 \text{ [dm}^3\text{]}$$

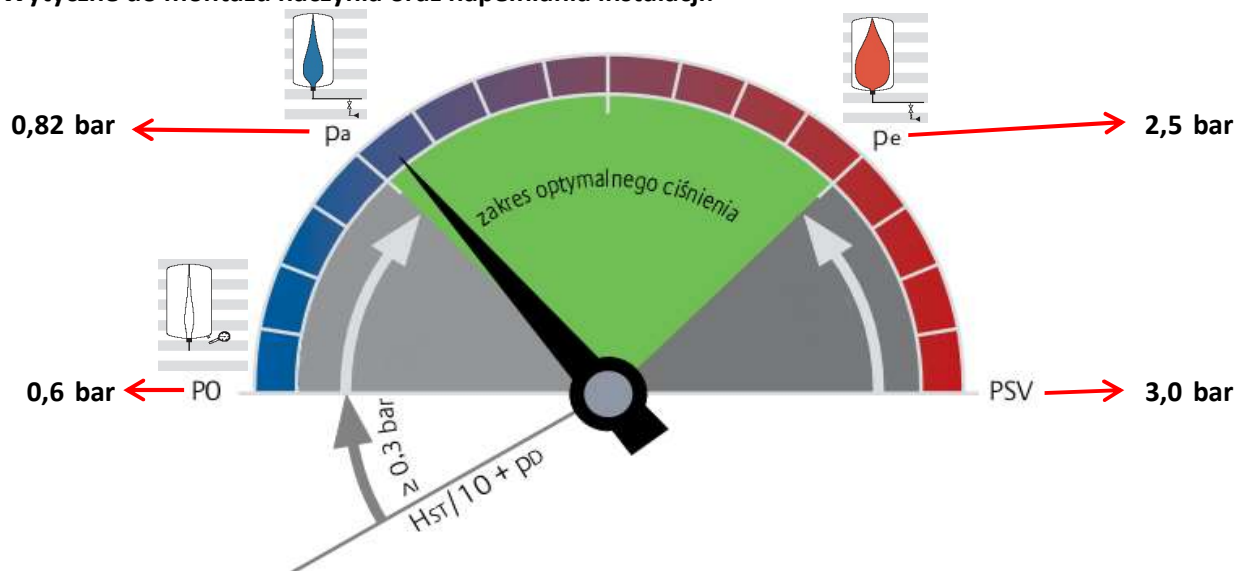
$$p_0 = 0,6 \text{ [bar]}$$

$$p_a = 0,82 \text{ [bar]}$$

Wynik:

$$V_{WR} = 3,0 \text{ dm}^3 \quad w \%: 12,0\%$$

12. Wytyczne do montażu naczynia oraz napełniania instalacji:

13. Parametry do ustawienia na budowie:

Ustawić ciśnienie wstępne (po stronie poduszki gazowej):	$p_0 =$	0,6	bar
Napełnić instalację do następującego ciśnienia:	$p_a =$	0,8	bar
Zamontować zawór bezpieczeństwa o ciśnieniu:	$PSV =$	3,0	bar
Wymagana średnica wewnętrzna rury wzbiorczej:	$d_{rw} =$	20	mm

14. Zestawienie dobranych elementów:

Typ:	Ilość:	Nr artykułu:
Statico SD 25.10	1	7103003
DLV 20	1	5351434